

Meraki
• la família al centre

nius

“Cal potenciar un enfocament multidisciplinar per promoure i protegir eficaçment els drets dels infants amb progenitors encarcerats, amb la promoció de projectes de responsabilitat parental i parentalitat positiva que treballin en cooperació amb els principals responsables de la protecció dels drets dels infants i amb organitzacions de la societat civil”.

Recomanació del Síndic de Greuges de Catalunya (2019)
relativa als drets dels infants amb mares i pares empresonats

Nius és una associació sense ànim de lucre que des del 2019 treballa dins i fora de l'àmbit penitenciari, fomentant a través de l'art, l'educació i la mediació, vincles sans, respectuosos i de qualitat entre famílies, professionals i institucions.

Després de 5 anys teixint experiències amb els grups de parentalitat a presons, neix el projecte **Meraki: la família al centre** que s'estén per tot el territori penitenciari català, tant en règim tancat com obert, gràcies al suport econòmic del Departament de Justícia, Drets i Memòria, la Fundació Barça i la Diputació de Barcelona.

Des de 2016, als 9 Centres Penitenciaris de Catalunya, els Grups de Responsabilitat Parental (GGRP) i la Comunitat de Pràctiques de Responsabilitat Parental (CoP Parental) implementen experiències participatives que faciliten a les persones que compleixen una pena privativa de llibertat la continuïtat de l'exercici del seu rol parental actiu i responsable. Estan formats per mares i pares intern@s, professionals (tècnics de vigilància, mestres, bibliotecàries, treballadors socials, educadors socials, psicòlegs, monitors artístics i esportius), i entitats socials.

Meraki. Paraula grega que significa posar l'ànima, el cor, la creativitat i l'amor en allò que t'agrada fer.

Meraki: la família al centre s'ha dissenyat seguint la metodologia de la teoria del canvi i serà avaluat amb indicadors d'impacte per l'investigador Dr. Rodrigo Carcedo González, responsable de [HIPRIFAM](#) de la Universitat de Salamanca

Objectius

- Posar en el centre les necessitats de les mares i pares intern@s i de les seves famílies dins els processos de reinserció comptant amb les seves veus i opinions durant tot el projecte.
- Donar suport als professionals que formen part del sistema penitenciari amb experts externs que treballen els rols de parentalitat, les relacions familiars i la infància.
- Reconèixer i visibilitzar el paper essencial de la família per l'equilibri i l'enfortiment social tant a dins com a fora del sistema penitenciari.
-

Què fem?

- Acompanyem a mares i pares privats de la llibertat, a les seves famílies i a professionals per facilitar el dret d'exercir el rol parental dins l'àmbit penitenciari.
- Cocreem i impulsem projectes que neixen de les necessitats reals de les institucions per tal que arrelin i es consolidin.
- Desenvolupem una metodologia de treball transversal i participativa que fomenti experiències d'enriquiment multidireccional per tots els agents implicats.
-

Com?

- Creem ponts dins i fora de l'àmbit penitenciari de forma participativa, compartint experteses de forma horitzontal
- Dissenyem i implementem accions i recursos de qualitat des de l'escolta, la participació i l'expertesa
- Creem espais familiars lliures de judici mirant allò que ens uneix, que compartim i que ens apropa
-

Quan?

- 2023 · 2024 · 2025

Beneficiaris

- mares, pares, fills i filles, cuidadors i professionals
- 2023: 760
2024: 1.100

Amb qui treballem

- **Mares i pares intern@s i les seves famílies**
- **Sistema Penitenciari:** funcionaris, professionals (mestres, bibliotecàries, educadores socials, psicòlogues, monitores artístiques i esportives...) ASSEP, GGERP, CoP Parental-Artístic-Esportiu, Departament de Justícia, Drets i Memòria i el Centre d'Estudis Jurídics i de Formació Especialitzada CEJFE
- **Professionals i institucions** del món educatiu, cultural, social, esportiu i terapèutic.

Teixim aliances

- **Departament de Justícia i Qualitat Democràtica de la Generalitat de Catalunya**

- **Fundació Barça**

- **Universitat de Salamanca.**

Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació. Servei d'Atenció Psicològica a Filles i Fills de Persones en Presó i les seves Famílies (**HIPRIFAM**)

- **La Melica.** Associació d'acompanyament a l'aprenentatge familiar

- **Entrehomes.** Projecte terapèutic i pedagògic especialitzat en la condició masculina

- **Ceib.** Centre d'estimulació Infantil de Barcelona

- **Indeed Social Consulting**

- CoP Parenta

- Grups de Gestió i Responsabilitat Parental

Eixos de treball

- Meraki es desenvolupa a tot el sistema penitenciari català de forma progressiva i transversal amb 5 línies de treball.

9 Centres Penitenciaris de Medi tancat
+ Medi obert de Barcelona
2023 - 2024 - 2025

1
Eix terapèutic

2
Famílies en joc

3
Experiències escèniques

4
Formacions a professionals del sistema penitenciari

5
Avaluació i seguiment

1

Eix terapèutic

Nius / EntreHomes / La Melica creen una aliança estratègica per dur a terme una prova pilot de treball terapèutic. L'objectiu és crear espais d'encontre amb grups de mares, pares, familiars i professionals, per treballar com abordar les relacions familiars dins l'àmbit penitenciari i com comunicar als menors i al seu context social l'existència d'un referent adult privat de llibertat.

- **EntreHomes**

Grup de pares interns
Càpsules vivencials per a pares
Sessions de seguiment individuals

- **La Melica**

Grup de mares internes
Unitats terapèutiques familiars
Sessions de seguiment individuals

2

Famílies en joc

Nius / Fundació Barça / La Melica / CEIB desenvolupen diferents activitats esportives, artístiques i educatives.

- **Metodologia SportNet - Fundació Barça.** Fomenta valors de vincle familiar amb activitats de joc i esport dins les activitats esportives del centre penitenciari.

- **Gestió dels Espais familiars i de comunicacions**

Fase 1: prova pilot de la gestió de joguines a comunicacions (vis-a-vis familiars)

Fase 2: projecte artístic de creació de joguines pels espais familiars i de comunicacions.

- **Creació dels protocols de gestió** dels espais familiars de comunicació, la gestió de festes i les activitats familiars.

- **Festes Familiars.** Les trobades familiars són la culminació de les experiències esportives, artístiques i terapèutiques.

3

Experiències escèniques

Nius / CoP d'Artístics efectuen una mentoria artística de les produccions escèniques creades dins els Tallers de Teatre dels Centres Penitenciaris, que participen en el Festival Trencant la Quarta Paret.

4

Formacions a professionals del sistema penitenciari

a càrrec de Nius / EntreHomes /
La Melica / CEIB / Universitat de
Salamanca.

L'objectiu d'aquests professionals és
facilitar l'exercici dels rols parentals de
les persones privades de llibertat, són
els actors clau per garantir l'èxit de
qualsevol intervenció, amb un canvi de
mirada que posi la parentalitat al centre.

5

Avaluació i seguiment

La Universitat de Salamanca / Nius
es fan càrrec de la medició de
l'impacte de Meraki, des del disseny
de l'avaluació, la implementació i l'anàlisi
dels resultats del projecte.

Recorregut Nius 2019-2024

Aquí tens un resum de les activitats, projectes i experiències creades i acompanyades per NIUS, des de l'escolta de les necessitats de les famílies i els professionals.

Espais de trobada i festes familiars dins dels Centres Penitenciaris, en sortides programades i medi obert

Creacions artístiques amb grups de pares i mares intern@s

Els Centres Penitenciaris participen com a seus del Festival d'Arts per a la primera infància elPetit

Tallers musicals en línia dins el projecte REPTES durant la restricció de visites familiars en la COVID

Assessorament en la reformulació dels espais de comunicació familiar del Centre Penitenciari de Brians 2

Exposició (D)ANYS COL·LATERALS al Centre Cultural La Model de Barcelona

Exposició fotogràfica RERE EL VIDRE al Cejfe

Espais de trobada i festes familiars dins dels Centres Penitenciaris, en sortides programades i medi obert

Les famílies poden ser famílies, compartint de forma íntima i amb comunitat els moments de riquesa i goig i també els complexos i de dolor.

“Yo no pienso en la fecha que saldré de prisión ya que puede ser muy incierta. Yo pienso y me da esperanza la fecha de la próxima fiesta de familias”

Pare intern

“Después de un vis a vis familiar, mis tres hijos lloran todo el viaje de vuelta. Cuando salimos de un encuentro familiar, salimos de una fiesta!”

Dona d'un pare pres:

Creacions artístiques amb grups de pares i mares intern@s

Mares i pares intern@s en un espai creatiu donen forma a les necessitats de la infància dels espais familiars.

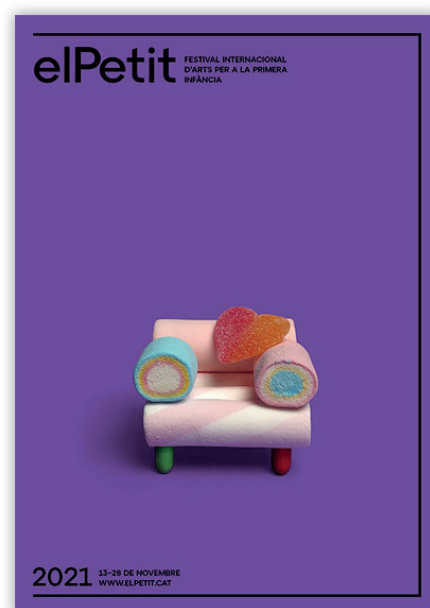
- Posem l'art al servei de les necessitats dels infants i les seves famílies validant i cocreant amb la realitat del moment.
- L'Art busca una experiència col·lectiva de connexió i harmonia.
- L'Art ens connecta i ens ajuda a reconeixè'ns amb els altres.
- L'Art fa possible allò impossible

“Destaco el compañerismo que se vive en el momento de crear juntos. Nos reconforta como personas”

Pare intern

Els Centres Penitenciaris participen com a seus del Festival d'Arts per a la primera infància [elPetit](#)

S'atén i es visibilitza que els Centres Penitenciaris també són espais amb necessitats artístiques familiars.

Tallers musicals en línia dins el projecte REPTES durant la restricció de visites familiars en la COVID

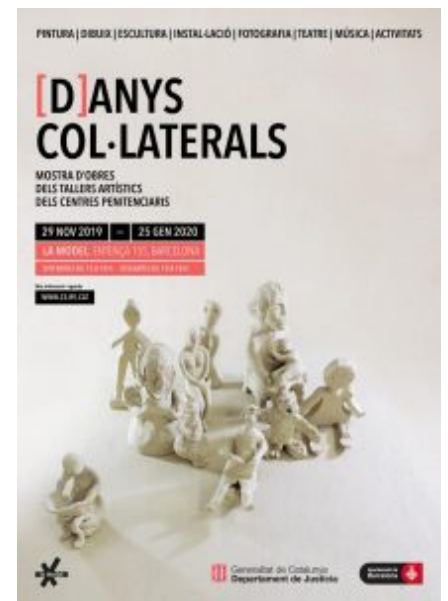
En un moment de moltes privacions bàsiques, pares interns poden reconnectar amb els seus infants des del joc i la música.

Assessorament en la reformulació dels espais de comunicació familiar del Centre Penitenciari de Brians 2

Responent a les necessitats dels infants s'humanitza el recorregut de Comunicacions

Exposició (D) ANYS COL-LATERALS al Centre Cultural La Model de Barcelona

Es crea un espai de reflexió on posem la mirada en l'existència d'altres maternitats i paternitats en la nostra societat.

Exposició fotogràfica RERE EL VIDRE al Cejfe

Mostra fotogràfica d'experiències
i bones pràctiques sobre l'exercici
de la responsabilitat parental als
centres penitenciaris

Meraki

• la família al centre

Un projecte de:

www.projectenius.com

Amb la col·laboració de:

